

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała-Kozioł

Protokolant: Aleksandra Barańska

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa: (...) **Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą**

w W.

przeciwko **D. J.**

o zapłatę

- I. zasądza od pozwanej D. J. na rzecz strony powodowej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej kwotę 10.900 zł (dziesięć tysięcy dziewięćset złotych i 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2011 r. do dnia zapłaty;
- II. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2962 zł, z czego kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- III. nieuiszczone przez powódkę koszty sądowe zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Spółdzielnia Mieszkaniowa z siedzibą w W. pozwem wniesionym do Sądu w dniu 03.02.2012 r. (data nadania przesyłki - k.200), skierowanym przeciwko pozwanej D. J., wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej kwoty 10.900,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 września 2011 r. do dnia zapłaty tytułem nienależnie pobranego wynagrodzenia oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pozwu strona pozwana podniosła, iż zatrudniała pozwaną D. J. na stanowisku prezesa zarządu w okresie od 02.12.1996 r. do dnia odwołania z tej funkcji, w pełnym wymiarze czasu pracy. Strona powodowa wskazała, iż za wykonaną pracę na podstawie umowy o pracę wypłacała pozwanej wynagrodzenie miesięczne, na które składały się: płaca zasadnicza, dodatek funkcyjny oraz dodatek za staż pracy określone procentowo od płacy zasadniczej. Strona powodowa wypłacała swoim pracownikom premie i nagrody pieniężne wypłacane według uznania pracodawcy w szczególności w przypadkach zwiększonej intensywności pracy pracownika oraz osiągnięcia przez niego ponadprzeciętnych wyników pracy. Decyzję o przyznaniu premii bądź nagrody w określonej wysokości podejmowała każdorazowo uchwałą Rada Nadzorcza. Wynagrodzenie pozwanej systematycznie ulegało zwiększeniu i tak od 2011 roku zostało ustalone między stronami na poziomie 4.420,00 zł brutto.

W okresie od 06-29.07.2011 r. strona powodowa przeprowadziła kontrolę wynagrodzeń członków Zarządu w tym pozwanej. Kontrola dotyczyła okresu od drugiej połowy 2008 roku do czerwca 2011 roku. W jej wyniku ustalono, iż od stycznia do maja 2011 r. pozwana miała wypłacane wynagrodzenie zasadnicze w zawyżonej wysokości zamiast

4.420,00 zł brutto kwotę na poziomie 4.800,00 zł brutto. Ponadto w okresie od drugiej połowy 2008 r. do czerwca 2011 r. pozwana otrzymała „dodatki”, zwane również premiami, za prowadzenie wspólnot mieszkaniowych, które pozwana wypłacała sobie bez istniejącej podstawy prawnej.

W wyniku powyższej kontroli ustalono, iż strona pozwana pobrała nienależnie tytułem nieuzasadnionego wzrostu wynagrodzenia w roku 2011 r. kwotę 3.591,00 zł. Kwota ta została potrącona przez powódkę od wynagrodzenia strony pozwanej. Kolejnym ustaleniem w trakcie przeprowadzonej kontroli było, iż w okresie od drugiej połowy 2008 r. do połowy 2011 r. strona pozwana pobrała nienależnie dodatki do wynagrodzenia na łączną kwotę 14.562,00 zł, z czego kwota 3.662,00 zł została przez pozwaną splecona. Natomiast pozostała kwota 10.900,00 zł jest dodatkowym wynagrodzeniem za obsługę wspólnot mieszkaniowych i jest w ocenie pozwanej D. J. wynagrodzeniem jej należnym.

Strona powodowa wskazała, iż w wyniku wykrytych nieprawidłowości podjęła decyzję o konieczności odwołania strony pozwanej z funkcji Prezesa Zarządu i rozwiązania z nią umowy o pracę. W dniu 19 października 2011 roku strona powodowa złożyła pozwanej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę. Pomimo wezwania strony pozwanej do zwrotu nienależnie pobranej premii w wysokości 10.900,00 zł, pozwana nie zwróciła przedmiotowej kwoty.

Strona powodowa podniosła ponadto, iż zasady przyznawania dodatkowego wynagrodzenia za obsługę wspólnot mieszkaniowych (za które powódka wypłacała sobie premie) zostały ustalone przez Radę Nadzorczą w 2005 roku. Postanowiono wówczas, iż 0,15 zł z każdego metra kwadratowego zarządzanych wspólnot mieszkaniowych będzie przeznaczanych na fundusz płac. W protokole doprecyzowano, iż podział środków za obsługę wspólnot nie dotyczy członków zarządu.

Pozwana D. J. w odpowiedzi na pozew (k.206) wniosła o oddalenie powództwa, a także o zasądzenie na jej rzecz od strony powodowej kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zarzuciła, iż nie zgadza się z twierdzeniami powódki co do sposobu podziału i wykorzystania środków uzyskiwanych z tytułu obsługi wspólnot mieszkaniowych. Zgodnie z uchwałą nr 21/05, począwszy od stycznia 2006 roku 0,15 zł z każdego metra kwadratowego zarządzanych wspólnot mieszkaniowych za każdy miesiąc zasilają fundusz płac. Pracownicy obsługujący wspólnoty otrzymywali należne im dodatki do wynagrodzenia pochodzącego z wyżej wymienionego źródła.

Pozwana wskazała, że nawiązując ze stroną powodową stosunek pracy stała się w świetle art. 2 i 22 § 1 k.p. pracownikiem strony powodowej. W ocenie pozwanej z uwagi na znajdujący się w uchwale nr 21/05 zapis mówiący, że pozyskane z tytułu zarządzania wspólnotami środki finansowe zasilają fundusz płac oraz z uwagi na okoliczność, iż środki tam się znajdujące rozdzielane są pomiędzy pracowników, należy uznać, iż pozwanej jako pracownikowi strony pozwanej, również się one należały. Ponadto pozwana wskazała, iż członkowie zarządu w tym pozwana, również wykonywali dodatkowe zadania związane z zarządzaniem wspólnotami mieszkaniowymi, tak jak inni pracownicy.

Pozwana nie zgodziła się z twierdzeniami strony powodowej, jakoby jedynym źródłem uprawnień pracowniczych była dla strony pozwanej w okresie od 1 lipca 2007 roku wiążąca ją umowa o pracę. Umowa ta określała wynagrodzenie strony pozwanej, jednak nie zamykała, innych dróg do nabywania określonych uprawnień. Status pozwanej w tym względzie nie zmienia fakt, iż była ona pracownikiem pełniącym funkcję zarządzającą

Pozwana podkreśliła, że zgodnie z treścią uchwały nr 21/05, wykonanie jej powierza się zarządowi strony powodowej. Oznacza to, iż właśnie zarząd miał prawo do ustalenia stosownych składników (dodatki) do wynagrodzenia pracowników wykonujących czynności związane z zarządzaniem wspólnotami. W związku z powyższym należy zaprzeczyć twierdzeniom strony powodowej, iż przyznanie w/w dodatków wymagało podejmowania przez Radę Nadzorczą każdorazowo odrębnej decyzji. Gdyby Rada Nadzorcza chciała podejmować takie decyzje indywidualnie, niewątpliwie nie cedowałaby stosownych uprawnień na ręce zarządu.

Ponadto pozwana podkreśliła, iż z literalnego brzmienia protokołu do uchwały nr 21/05 można wyprowadzić wniosek, iż wyłączenie Zarządu z podziału omawianych środków finansowych dotyczy kwoty uzyskanej w roku 2005 r., a nie w latach późniejszych.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana D. J. uchwałą Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z dnia 27.11.1996 r. została wybrana Prezesem Zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z siedzibą w W.. Pozwana zatrudniona była u strony powodowej w okresie od 2.12.1996 r. do 31.01.2012 r., ostatnio na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku prezesa zarządu.

Dowód: uchwała nr 16/96 (k. 22),

umowa o pracę z dnia 02.12.1996 r. (k. 21),

umowa o pracę z dnia 01.07.2007 r. (k. 25-28),

oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę (k.175), a także dokumenty zawarte w aktach osobowych pozwanej osobowej D. J., część B (załącznik)

Do obowiązków pracowniczych pozwanej należało m.in.: podejmowanie decyzji w sprawach przyjęcia nowych członków do Spółdzielni; sporządzanie projektów planów gospodarczych i programów działalności społeczno-wychowawczej; prowadzenie gospodarki Spółdzielni w ramach uchwalonych planów i wykonywaniem związanych z tym czynności organizacyjnych i finansowych oraz ich przedkładanie do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej i Walnemu Zgromadzeniu (Zebraniu Przedstawicieli); zaciąganie kredytów bankowych i innych zobowiązań; udzielanie pełnomocnictw; koordynowaniem prac spółdzielni; negocjowanie oraz zawieranie umów wszelkiego rodzaju z instytucjami finansowymi oraz kontrahentami spółki.

Dowód: umowa o pracę z dnia 01.07.2007 r. (k. 25-28),

statut spółdzielni mieszkaniowej (k. 262-292).

Ustalone w umowie o pracę na czas określony z dnia 02.12.1996 r. wynagrodzenie w wysokości 900 zł brutto z dodatkiem funkcyjnym w wysokości 100 zł ulegało następującym zmianom:

- w dniu 23.09.1997 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.000,00 zł brutto od 01.07.1997 r.;
- w dniu 27.10.1998 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.100,00 zł brutto od 01.07.1998 r.;
- w dniu 11.01.1999 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.364,00 zł brutto od 01.01.1999 r.;
- w dniu 29.03.1999 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.487,00 zł brutto od 01.04.1999 r.;
- w dniu 25.05.2000 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.598,00 zł brutto od 01.04.2000 r.;
- w dniu 25.04.2001 r. ustalano wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.680,00 zł brutto od 01.04.2001 r.;
- w dniu 14.09.2001 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 1.880,00 zł brutto od 01.09.2001 r.;
- w dniu 04.03.2002 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 2.010,00 zł brutto od 01.01.2002 r.;
- w dniu 27.02.2004 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 2.510,00 zł brutto od 01.01.2004 r.;
- w dniu 04.03.2005 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 2.810,00 zł brutto od 01.01.2005 r.;

- w dniu 28.10.2005 r. ustalono, iż z dniem 31.10.2005 r. strona pozwana nabywa prawo do nagrody jubileuszowej za 30 lat pracy;

- w dniu 11.05.2006 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 2.951,00 zł brutto od dnia 01.01.2006 r.;

- w dniu 14.05.2007 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze na poziomie 3.158,00 zł brutto od dnia 01.01.2007 r.;

W dniu 01.07.2007 r. strona powodowa zawarła ze stroną pozwaną umowę o pracę na czas nieokreślony, w której zgodnie uchylili postanowienia dotychczasowej umowy, wprowadzając nowe postanowienia tj.: płaca zasadnicza 3.158,00 zł, dodatek funkcyjny – 20 % płacy zasadniczej, dodatek za staż pracy – 20 % płacy zasadniczej, oraz za prawidłowe i terminowe wykonywanie zadań objętych zakresem czynności, połączone z przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przeciwpożarowych przyznano pozwanej premię w wysokości od 35 % do 50 % płacy zasadniczej. Tak określone wynagrodzenie ulegało następującym zmianom:

- na mocy aneksu do umowy o pracę obowiązującego od 01.01.2008 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 3.500,00 zł oraz dodatek funkcyjny w wysokości 25 % płacy zasadniczej i dodatek za staż pracy w wysokości 20 % płacy zasadniczej;

- na mocy aneksu do umowy o pracę obowiązującego od 01.01.2009 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4.000,00 zł oraz dodatek funkcyjny w wysokości 25 % płacy zasadniczej i dodatek za staż pracy w wysokości 20 % płacy zasadniczej;

- na mocy aneksu do umowy o pracę obowiązującego od 01.01.2010 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4.200,00 zł oraz dodatek funkcyjny w wysokości 25 % płacy zasadniczej i dodatek za staż pracy w wysokości 20 % płacy zasadniczej;

- na mocy aneksu do umowy o pracę obowiązującego od 01.01.2011 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4.800,00 zł oraz dodatek funkcyjny w wysokości 25 % płacy zasadniczej i dodatek za staż pracy w wysokości 20 % płacy zasadniczej;

- na mocy aneksu do umowy o pracę obowiązującego od 01.07.2011 r. ustalono wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 4.420,00 zł oraz dodatek funkcyjny w wysokości 25 % płacy zasadniczej i dodatek za staż pracy w wysokości 20 % płacy zasadniczej.

Pozwanej przyznano następujące nagrody pieniężne: w dniu 19.06.2008 r. nagrodę w wysokości 3.000,00 zł za zwiększoną intensywność pracy przy realizacji zadań oraz osiągnięciem bardzo dobrych wyników; w dniu 22.09.2008 r. nagrodę w wysokości 5.000,00 zł za prowadzenie inwestycji budowa domków jednorodzinnych przy ul. (...) w W.. Z dniem 30.10.2010 r. strona pozwana nabyła prawo do nagrody jubileuszowej za 35 lat pracy, w wysokości 200 % wynagrodzenia liczonego jak za urlop wypoczynkowy. O każdej zmianie składu wynagrodzenia pozwanej każdorazowo decydowała Rada Nadzorcza podejmując w tym przedmiocie stosowną decyzję.

Dowód: dokumenty w aktach osobowych pozwanej (część B – załącznik),

zeznania świadka U. S. (k. 398)

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w dniu 16.11.2005 r. podjęto uchwałę nr 21/05 o przekazaniu kwoty 10.194,00 zł z tytułu przychodu za zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi w okresie od stycznia do grudnia 2005 r. na fundusz płac. Postanowiono również przeznaczyć 0,15 zł z każdego metra kwadratowego zarządzanych wspólnot mieszkaniowych za każdy miesiąc zarządzania na fundusz płac, począwszy od stycznia 2006 r. Powyższa kwota miała automatycznie ulegać zwiększeniu raz w roku w kwietniu o stopień inflacji ogłaszany przez prezesa GUS, dotyczący poprzedniego roku kalendarzowego. W toku obrad Rada Nadzorcza stwierdziła, że kwota ta będzie podlegała podziałowi pomiędzy pracowników, z wyłączeniem członków zarządu, co wskazano w treści protokołu. O wysokości konkretnych wynagrodzeń za zarządzanie wspólnotami dla pracowników nie będących

członkami zarządu decydował zarząd. Wyłączenie zarządu z partycypowania z przychodów uzyskiwanych przez stronę powodową z tytułu obsługi wspólnot podyktowane zostało wcześniejszą decyzją rady nadzorczej z 2001 r. w przedmiocie podwyższenia członkom zarządu wynagrodzenia zasadniczego z tytułu w/w obsługi.

Dowód: Uchwała nr 21/05 z 16.11.2005 r. (k.248),

Protokół z posiedzenia Rady Nadzorczej z dnia 16.11.2005 r. (k. 186-196),

zeznania świadka E. S. (k. 235- 236),

zeznania świadka E. Z. (k. 236-237),

zeznania świadka I. K. (k. 237),

zeznania świadka K. Ś. (k. 344),

częściowo zeznania świadka M. T. (k. 352),

częściowo zeznania świadka M. Ś. (k. 352-353),

częściowo zeznania świadka Z. S. (k. 353),

zeznania świadka U. S. (k. 398),

zeznania świadka A. J. (k. 398),

przesłuchanie pozwanej D. J. (k. 398)

U strony powodowej nie było ustalonych pisemnie zasad przyznawania członkom zarządu premii za obsługę wspólnoty mieszkaniowej. Umowy o pracę nie zawierały zapisów o wynagrodzeniu z tego tytułu. Rada Nadzorcza nie podejmowała w tym przedmiocie żadnych uchwał. Pracownicy spółdzielni, którzy brali udział w obsłudze wspólnot mieszkaniowych, otrzymywali raz na kwartał dodatki za pracę na rzecz wspólnot mieszkaniowych na podstawie uchwały Rady Nadzorczej nr 21/05. Przyznawane one były na podstawie wniosków premiowych, który podpisywał zarząd strony powodowej, wpisując w nim również kwotę przyznanej premii. Rada Nadzorcza nie zajmowała się kwestią wynagrodzeń członków zarządu za obsługę wspólnot mieszkaniowych i nie przyznawała członkom zarządu wynagrodzenia z tego tytułu.

Regulamin wynagradzania (...) w W. i stanowiący załącznik do niego Regulamin premiowania, nie dotyczyły, zgodnie z par. 1 pkt 3 Regulaminu Wynagradzania, , członków zarządu Spółdzielni.

Premie regulaminowe dla pracowników strony powodowej były ustalane kwartalnie. Wnioski premiowe przygotowywała U. S. w ten sposób, że wpisywała nazwiska pracowników, ich stanowiska pracy i wskaźnik procentowy premii regulaminowej. U. S. nie sporządzała wniosków premiowych dla członków zarządu – w tym prezes zarządu D. J. - opracowane przez nią w/w wnioski dotyczyły pozostałych pracowników strony powodowej, zatrudnionych na stanowiskach nierobotniczych. Sporządzone wnioski oddawane były prezes zarządu bez żadnych dopisków. Na odwrocie przekazanych wniosków premiowych innych pracowników nanoszone były przez członków zarządu, w tym przez pozwaną, odrębne adnotacje o przyznaniu dodatkowych kwot tytułem premii na rzecz D. J. i drugiej członek zarządu - A. Ż.. Członkowie Rady Nadzorczej nie mieli wiedzy o tym procederze.

Dowód: Uchwała nr 21/05 (k. 248),

wnioski premiowe (k. 60-65),

Regulamin wynagradzania (k. 249-261),

listy płac i wnioski premiowe z odrębnymi notatkami za okres od września 2008 do czerwca 2011 r. (k. 83-166)

zestawienie wynagrodzeń za II kwartał 2011 r. za obsługę wspólnot mieszkaniowych (k. 167),

zeznania świadka E. S. (k.235-236),

zeznania świadka E. Z. (k. 236-237),

zeznania świadka I. K. (k. 237),

zeznania świadka U. S. (k. 398),

częściowo zeznania świadka A. J. (k. 398),

przesłuchanie pozwanej D. J. (k. 398)

W dniach od 6 do 29 lipca 2011 r. Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej strony powodowej przeprowadziła kontrolę wynagrodzeń członków Zarządu Spółdzielni za okres od drugiej połowy 2008 r. do czerwca 2011 r. W toku czynności kontrolnych przeprowadzonych w lipcu 2011 r. przez Komisję Rewizyjną stwierdzono, że brak jest kontroli dokumentów płacowych, zarząd samowolnie przyznaje sobie premie, nagrody, wypłaty za zarządzanie wspólnotami. Komisja stwierdziła, iż zarząd nadużywa uprawnień w zakresie gospodarki płacami, które stanowią wysoki udział w kosztach działalności Spółdzielni. W trakcie kontroli Komisja Rewizyjna stwierdziła ponadto, iż od stycznia do maja 2011 r. pozwana miała wypłacane wynagrodzenie zasadnicze w zawyżonej wysokości zamiast według stawki 4.420,00 zł brutto (uwzględniającej wzrost o 5,2 % w stosunku do roku 2010) według stawki 4.800,00 zł brutto oraz w okresie od drugiej połowy 2008 r. do czerwca 2011 r. pozwana otrzymała „dodatki”, zwane również premiami lub wynagrodzeniami za prowadzenie wspólnot mieszkaniowych, które były wypłacane bez istniejącej podstawy prawnej.

W wyniku kontroli Komisja Rewizyjna ustaliła, iż pozwana pobrała nienależnie tytułem nieuzasadnionego wzrostu wynagrodzenia w roku 2011 r. kwotę 3.591,00 zł. Następnie Komisja ustaliła, iż w okresie od drugiej połowy 2008 r. do połowy 2011 r. pozwana pobrała nienależne dodatki do wynagrodzenia, które na liście płac były określane jako „dodatki”, na łączną kwotę 14.562 zł. Z czego kwota 3.662,00 zł została przez pozwaną spleacona, jako niesłusznie pobrana premia w latach 2008-2010.

Wskutek powyższego uchwałami z dnia 10.08.2011 r. o numerach (...), (...) Rada Nadzorcza (...) Spółdzielni Mieszkaniowej postanowiła zobowiązać członków Rady Nadzorczej zgodnie z Uchwałą nr 21/2011 Rady Nadzorczej z dnia 29.06.2011 r. do podjęcia czynności związanych z wyegzekwowaniem od pozwanej zwrotu nienależnie pobranych wynagrodzeń:

1. Uchwała 31/2011:

- inne z nieokreślonego tytułu w II półroczu 2008 r. w wysokości – 1.200,00 zł,
- z tytułu premii w II półroczu 2008 r. w wysokości – 525 zł,
- inne z nieokreślonego tytułu w 2009 r. w wysokości – 3.300,00 zł,
- z tytułu premii w 2009 r. w wysokości – 1.457,00 zł.

2. Uchwała 30/2011:

- z nieokreślonego tytułu w 2010 r. w wysokości – 4.200,00 zł,
- z tytułu premii w 2010 r. w wysokości – 1.680,00 zł,

- z nieokreślonego tytułu w I półroczu 2011 r. w wysokości – 1.400,00 zł,

- z tytułu obsługi wspólnot mieszkaniowych w I półroczu 2011 r. w wysokości – 800 zł.

Pozwana pismem z dnia 29.08.2011 r. złożyła oświadczenie, iż w związku z korektą wynagrodzenia od miesiąca stycznia do maja 2011 r. zobowiązuje się do zapłaty w ratach kwotę 3.662,00 zł. Pozwana wykonanymi przelewami zwróciła stronie powodowej w dniu 03.08.2011 r. i w dniu 18.08.2011 r. następujące kwoty 1.680,00 zł i 1.982,00 zł razem 3.662,00 zł. Następnie po zaliczeniu dokonanych przez pozwaną wpłat strona powodowa wezwała ją pismem z dnia 19 września 2011 r. do zapłaty pozostałej kwoty w wysokości 10.900,00 zł.

Pismem z dnia 26.09.2011 r. pozwana odpowiedziała na wezwanie do zapłaty wystosowane przez stronę powodową, wskazując, iż pozostawia je bez dalszego biegu. Pozwana podała, iż Rada Nadzorcza błędnie interpretuje uchwałę nr 21/05 z dnia 16.11.2005 r. Uchwała mówi, że postanawia się przeznaczyć kwotę 0,15 zł z każdego metra kwadratowego zarządzanych wspólnot mieszkaniowych za każdy miesiąc zarządzania na fundusz płac, począwszy od stycznia 2006 r. Członek zarządu w ocenie pozwanej jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę, a więc fundusz płac obejmuje również jego osobę.

Dowód: protokół z dnia 15.07.2011 r. dot. wyjaśnień złożonych przewodniczącej Rady Nadzorczej i przewodniczącej Komisji Rewizyjnej RN przez prezesa zarządu D. J. (k. 35-44),

protokół z dnia 11.08.2011 r. dotyczący zasad wynagradzania zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (k. 68-76)

zestawienie wypłat ujętych w listach płac za 2010 r. dotyczące pozycji dodatki i inne dodatki i I półrocze 2011 r. (k. 48-51),

Uchwały nr 30/2011, 31/2011 (k. 77-79),

listy płac i wniosków premiovych z odrębnymi notatkami za okres od września 2008 r. do czerwca 2011 r. (k. 83-167),

zestawienie wynagrodzeń za II kwartał 2011 za obsługę wspólnot mieszkaniowych (k. 167),

oświadczenie D. J. z dnia 29.08.2011 r. (k. 80),

potwierdzenia przelewu z dnia 03.08.2011 i 18.08.2011 r. (k. 81-82),

wezwanie do zapłaty z dnia 19 września 2011 r. (k. 181),

odpowiedź na wezwanie do zapłaty (k. 197),

zeznania świadka E. S. (k. 235-236),

zeznania świadka E. Z. (k.236-237),

zeznania świadka U. S. (k. 398),

przesłuchanie pozwanej D. J. (k. 398)

Pozwana D. J. w dniu 19.10.2011 r. złożyła stronie powodowej oświadczenie o wypowiedzenie umowy o pracę zawartej w dniu 1 lipca 2007 roku ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2012 r. Uchwałą z dnia 7.12.2011 r. Rada Nadzorcza odwołała pozwaną z funkcji Prezesa Zarządu (...) Spółdzielni Mieszkaniowej z dniem 08.12.2011 r.

Dowód: wypowiedzenie umowy o pracę z dnia 19.10.2011 r. (k. 175),

uchwała nr 47/2011 (k. 178-180).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było uzasadnione.

Strona powodowa wnosząc pozew w niniejszej sprawie roszczenie swoje oparła o przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia.

Przepisy prawa pracy nie zawierają regulacji dotyczących zwrotu nienależnie pobranego wynagrodzenia (lub jego części), jednak artykuł 300 k.p. stanowi, że w sprawach nie unormowanych przepisami prawa pracy do stosunku pracy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy. Poprzez odesłanie zawarte w art. 300 k.p. w przedmiotowej sprawie zastosowanie winny znaleźć zatem przepisy art. 405-414 k.c. (zob. także wyrok SN z dnia 29 stycznia 1975 r., III PRN 67/74, OSNC 1975, nr 7-8, poz. 123).

Artykuł 405 k.c. stanowi, że kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Szczególnym przypadkiem bezpodstawnego świadczenia jest nienależne świadczenie. Jak stanowi art. 410 § 2 k.c., świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Przesłankami roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia są zatem: uzyskanie korzyści majątkowej (wzbogacenie) kosztem innej osoby (zubożonego), związek między wzbogaceniem a zubożeniem, uzyskanie wzbogacenia bez podstawy prawnej.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z art. 409 k.c., obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd Rejonowy oparł się głównie na dowodach z dokumentów, w tym w szczególności dokumentach związanych z przeprowadzoną kontrolą wynagrodzeń członków zarządu przez Komisję Rewizyjną, akt osobowych powódki, albowiem nikt skutecznie nie podważył ich prawdziwości i autentyczności.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków zawnioskowanym przez obie strony procesu w zakresie w którym zeznania te korespondowały z materiałem dowodowym w postaci dokumentów. Za niewiarygodne Sąd uznał zeznania świadka W. F., która twierdziła, że „na posiedzeniach Rady Nadzorczej mówiło się zawsze, że wynagrodzenia za zarządzenie wspólnotami należą się również zarządowi” oraz że „RN mówiła, że zarząd ma się zmieścić z pracownikami w kwocie za zarządzenie wspólnotami”, zeznania te były bowiem sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym sprawy.

Sąd dał wiarę przesłuchiwanej powódce jedynie w ograniczonym zakresie, mianowicie w tej części, która pozostawała spójna z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie lub logicznie wyjaśniała ustalone przez Sąd okoliczności.

Pozwana D. J. nie kwestionowała ani w toku procesu, ani przed jego wszczęciem, że wypłacono jej dodatki za obsługę wspólnot mieszkaniowych we wskazanej przez stronę powodową wysokości. Wskazywała jedynie, że w jej ocenie wypłacone jej kwoty były jej należne jako prawidłowo przyznane na podstawie uchwały Rady Nadzorczej nr 21/05, której zakres zastosowania obejmował w jej ocenie wszystkich pracowników zatrudnionych przy obsłudze wspólnot mieszkaniowych, w tym członków zarządu.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego zarząd (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w W. bezspornie przyznawał sam sobie w okresie od 2008 roku do 2011 roku premie z tytułu zarządzania wspólnotami mieszkaniowymi na podstawie uchwały rady nadzorczej o numerze 21/05. W niniejszej sprawie spór między stronami dotyczył kwestii,

czy w/w uchwała, przekazująca część przychodów z obsługi wspólnot mieszkaniowych na fundusz pracy, obejmowała swoim zakresem również członków zarządu powodowej spółdzielni. Z protokołu posiedzenia Rady Nadzorczej z dnia 16.11.2005 r. (k. 186-196) wynika, że środki pochodzące z obsługi wspólnot przekazane na fundusz pracy, miały zostać rozdzielone między pracowników uczestniczących w obsłudze przedmiotowych wspólnot z wyłączeniem członków zarządu. Natomiast z samej uchwały o numerze 21/05 (k. 248) nie wynika wyraźnie, aby członkowi zarządu zostali wyłączeni z partycypowania we wspomnianych środkach. Wątpliwości dotyczące zakresu zastosowania przedmiotowej uchwały potwierdzali w swoich zeznaniach również świadkowie.

Mając na uwadze powyższe wątpliwości Sąd Rejonowy rozważał, czy w świetle przepisów regulujących stosunek pracy między spółdzielnią a członkami jej zarządu, a także w świetle powoływanej przez pozwaną uchwały nr 21/05, wypłata przez pozwaną D. J. samej sobie (a także drugiej członek zarządu – A. Ż., choć w tej kwestii tut. Sąd prawomocnie wypowiedział się w już wyroku z dnia 8.04.2013 r. – sygn.. akt X P (Pm) 72/12 – dołączone akta) premii z tytułu obsługi wspólnot mieszkaniowych, była czynnością zgodną z prawem.

Rozważenie tej kwestii wymagało sięgnięcia w pierwszej kolejności do przepisów ustawy z dnia 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze oraz Statutu strony powodowej. Zgodnie z art. 48 § 1 ustawy Prawo spółdzielcze, zarząd kieruje działalnością spółdzielni i reprezentuje ją na zewnątrz. Analogicznie uregulowano uprawnienia zarządu w § 41 ust. 1 statutu (k. 262-292) obowiązującego w czasie podejmowania decyzji, zastrzegając dla niego kierowanie działalnością Spółdzielni, jej reprezentowanie, zarządzanie majątkiem. W ramach tak określonych kompetencji, zarząd – jako organ osoby prawnej z znaczeniu art. 38 k.c., a jednocześnie jej organ zarządzający spełniający przesłanki art. 3 § 1 k.p. – mógł kreować stosunki prawne konieczne do zapewnienia bieżącego funkcjonowania Spółdzielni i to zarówno o charakterze cywilnoprawnym, jak i z zakresu prawa pracy. W świetle omawianych przepisów i postanowień statutu nie może budzić wątpliwości uprawnienie zarządu do nawiązywania stosunków pracy i decydowania o ich treści, także w części dotyczącej przyznawania nagród i premii.

Nie można jednak zaakceptować poglądu, iż uprawnienie to obejmowało również stosunki pracy łączące powodową Spółdzielnię z członkami jej zarządu. W takim wypadku członkowie zarządu występowaliby bowiem jednocześnie w roli członków organu osoby prawnej i osób fizycznych, występowaliby zatem po obu stronach zawieranego stosunku prawnego. Oczywiście byłoby, że w takiej sytuacji mogłoby dojść do konfliktu interesów i zagrożenia lub naruszenia interesu osoby prawnej. Ze względu na występowanie tego rodzaju kolizji, ustawodawca w wielu aktach normatywnych, w tym w prawie spółdzielczym, wprowadził wyraźny zakaz dokonywania czynności prawnych „z samym sobą”, poprzez wskazanie innego organu właściwego do wyrażania w takich wypadkach oświadczeń woli w imieniu osoby prawnej. Takie rozwiązanie przyjęto również w art. 46 § 1 pkt 8 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo Spółdzielcze (Dz. U. z 2003 r. nr 188, poz. 1848 z późn. zm.). Myślą przewodnią tego przepisu jest m.in. wyłączenie możliwości, by członkowie organów zarządzających w czasie sprawowania swej funkcji decydowali samodzielnie o swoich prawach i obowiązkach, w tym o płacach i innych roszczeniach majątkowych wobec podmiotów przez nich zarządzanych.

W myśl art. 46 § 1 pkt 8 ustawy Prawo Spółdzielcze, do zakresu działania rady nadzorczej spółdzielni, nie zaś zarządu spółdzielni, należy podejmowanie uchwał w sprawach czynności prawnych dokonywanych między spółdzielnią a członkiem zarządu lub dokonywanych przez spółdzielnię w interesie członka zarządu oraz reprezentowania spółdzielni przy tych czynnościach.

Zastosowanie powyższego przepisu prowadzi w ramach stanu faktycznego niniejszej sprawy do sformułowania tezy, iż osoba, która działa w charakterze (jako członek) organu spółdzielni, nie może być jednocześnie drugą stroną czynności prawnej. W sprawach pracowniczych dotyczących członków zarządu powodowej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej mogła skutecznie reprezentować jedynie Rada Nadzorcza Spółdzielni, nie zaś jej Zarząd.

W niniejszej sprawie wyjątek od wyżej wskazanej zasady nie zachodzi. Bez względu na przebieg i treść protokołu posiedzenia Rady Nadzorczej z dnia 16.11.2005 r. (k. 186-196), na którym podjęto uchwałę Nr 21/05, i bez względu na deklarowany obecnie sposób jej rozumienia przez ówczesnych członków Rady Nadzorczej i ówczesnej

Komisji Rewizyjnej, powierzenie w drodze uchwały Nr 21/05 zarządowi strony powodowej czynności związanych z wykonaniem tej uchwały i wypłatą premii z tytułu obsługi wspólnot mieszkaniowych dla pracowników uczestniczących w tej obsłudze, nie uprawniało ówczesnych członków zarządu strony powodowej, w szczególności zaś pozwanej D. J., do rozstrzygnięcia o jej własnym wynagrodzeniu. Takie upoważnienie byłoby bowiem sprzeczne z treścią przepisów Prawa spółdzielczego i zasadami regulującymi reprezentację spółdzielni w stosunkach z członkami jej zarządu, w tym w stosunkach pracowniczych.

W niniejszej sprawie wykonywanie czynności związanych z pełnieniem funkcji członka zarządu strony pozwanej odbywało się na zasadzie stosunku pracy, przy czym podstawowe jego elementy kształtowane były przez Radę Nadzorczą strony powodowej na zasadach określonych m.in. w podejmowanych przez nią uchwałach. W związku z powyższym przyznanie członkom zarządu strony powodowej jakichkolwiek składników wynagrodzenia, w tym premii czy dodatków za obsługę wspólnot mieszkaniowych, mogło nastąpić wyłącznie na podstawie uchwały Rady Nadzorczej, a nie mocy samodzielnej decyzji Zarządu czy jego członków. Pozwana D. J. nie była zatem uprawniona do decydowania o wysokości kwoty, jaka z puli premiovej dla pozostałych pracowników za zarządami wspólnotami jest jej należna, przyznawania jej sobie poprzez dokonanie odrębnego zapisku na wnioskach premiowych innych pracowników ani nakazywania jej wypłaty podległym jej pracownikom spółdzielni. Czynności te, jako dokonane z naruszeniem wyżej omawianych przepisów prawa, należy uznać za nieważne.

Jak stanowi art. 410 § 2 k.c. (znajdujący zastosowanie na podstawie art. 300 k.p.), świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Strona pozwana podkreślała w toku procesu, że ówcześni członkowie Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej akceptowali działania członków zarządu, w tym powódki, polegające na samowolnym wypłacaniu sobie dodatków za obsługę wspólnotami. Odnosząc się do tego stanowiska, w szczególności popartego treścią zeznań świadka W. F., ówczesnej przewodniczącej Komisji Rewizyjnej, należy wskazać, że oświadczenia woli w sprawach ze stosunków pracowniczych między członkami zarządu a spółdzielnią mieszkaniową składa organ kolegialny – rada nadzorcza, nie zaś poszczególni jej członkowie, w szczególności – jak w niniejszej sprawie – często zasłaniający się niepamięcią, co jest uzasadnione upływem czasu od podjęcia spornej uchwały w 2005 r. Jeśli Rada Nadzorcza nie podjęła – a w niniejszej sprawie bezspornie nie podjęła – kolegialnie, w wymaganym trybie, decyzji o przyznaniu pozwanej dodatkowego składnika wynagrodzenia, to okoliczność, czy ówcześni członkowie prawidłowo rozumieją znaczenie uchwały Nr 21/05 i czy są świadomi treści przepisów prawa obowiązujących w stosunkach między spółdzielnią a członkiem zarządu będącym jej pracownikiem, nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczenia o zwrot bezprawnie pobranych składników wynagrodzenia. Oświadczeń woli w imieniu spółdzielni nie składa również członkom zarządu będącym jej pracownikami Komisja Rewizyjna Rady Nadzorczej ani jej poszczególni członkowie, w tym przewodniczący. Okoliczność, że świadek W. F. kategorycznie wskazywała, że pozwana w jej ocenie – jako przewodniczącej Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej - pobierała dodatki zgodnie z prawem, również nie sankcjonuje postępowania D. J.. Na treść zeznań świadka W. F. mogło mieć bowiem wpływ błędne przekonanie co do legalności działania pozwanej, a także możliwa obawa przed odpowiedzialnością w przypadku ustalenia ewentualnych nieprawidłowości w działaniu Komisji Rewizyjnej w zakresie kontroli wynagrodzeń. Zeznania świadka były również niewiarygodne w zakresie, w jakim twierdziła, że „na posiedzeniach Rady Nadzorczej mówiło się zawsze, że wynagrodzenia za zarządzenie wspólnotami należą się również zarządowi” oraz że „RN mówiła, że zarząd ma się zmieścić z pracownikami w kwocie za zarządzenie wspólnotami” Zeznania te były bowiem sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym niniejszej sprawy.

Wbrew stanowisku pozwanej, w świetle powołanych wyżej przepisów prawa nie sposób uznać, że w celu usunięcia wątpliwości strona pozwana winna była w treści uchwały nr 21/05 jednoznacznie wyłączyć członków zarządu z grona pracowników uprawnionych do otrzymania dodatków. Zdaniem Sądu Rejonowego wyłączenie takie, i to niezależnie od treści protokołu posiedzenia, na którym sporna uchwała została podjęta, wynika z samego brzmienia uchwały i jej konstrukcji. Skoro w uchwale wskazano jedynie na przekazanie pewnej puli środków na fundusz płac,

powierając jej wykonanie zarządowi, to już z treści uchwały wynikało, że członkowie zarządu nie są uprawnieni do otrzymania na podstawie tej uchwały żadnych dodatkowych składników wynagrodzenia. Jeśli Rada Nadzorcza chciała dodatkowo wynagrodzić zarząd z uwagi na czynności wykonywane przez jego członków w związku z obsługą wspólnot mieszkaniowych, to winna była podjąć we właściwym składzie i trybie uchwałę (uchwały), przyznające wskazanym imiennie członkom zarządu konkretne (wskazane co do wysokości) kwoty z tego tytułu.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje również wskazywana przez pozwaną kwestia, jakoby pozwanej, jako osobie posiadającej wymagane dla obsługi wspólnot uprawnienia, dzięki której spółdzielnia mogła się obsługą wspólnot zająć, „należało się” przyznanie dodatków, przez co wypłacone przez nią wynagrodzenie miało być jej zdaniem uznane za należne, bo wypłacone „za wykonaną pracę”. Pozwana otrzymywała wynagrodzenie za pracę, a z uwagi na objęcie zarządu wspólnotami otrzymała decyzją Rady Nadzorczej podwyżkę. Okoliczność, że pozwana uważała, że powinna oprócz tego otrzymywać – podobnie jak inni pracownicy strony pozwanej – dodatki, nie uzasadnia samowolnego ustalenia i przyznania sobie tych dodatkowych składników wynagrodzenia z puli, jaka członków zarządu nie dotyczyła.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy pobrane przez pozwaną świadczenia uznać należało za nienależne, gdyż czynności prawne na podstawie których zostały wypłacone, były sprzeczne z prawem i dotknięte nieważnością. Podlegały one zatem zwrotowi na rzecz pracodawcy. Kwota dochodzonego przez stronę powodową świadczenia nie była między stronami sporna i wynikała z przedstawionych dokumentów dotyczących kontroli przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną. Pozwana nie wykazała, by uzyskaną korzyść majątkową zużyła lub utraciła w taki sposób, że nie pozostaje już wzbogacona. Z tych też przyczyn Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie I wyroku.

O odsetkach Sąd orzekł na mocy art. 481 k.c. i art. 455 k.c. w zw. z art. 300 k.p., biorąc pod uwagę, że termin płatności długu powódki wynika z wezwania do zapłaty z 20 września 2011 r., pozwana miała należność zapłacić w ciągu 7 dni, zatem od 28 września 2011 r. pozostaje w opóźnieniu.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., obciążając pozwaną obowiązkiem zwrócenia stronie powodowej kosztów poniesionych przez nią w związku z procesem. Strona powodowa zgłosiła wniosek o zwrot tych kosztów w pozwie. Obejmowały one ostatecznie: opłatę sądową w kwocie 545,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800,00 zł, opłatę skarbową w kwocie 17 zł, tj. łącznie kwotę 2.362,00 zł. Taką też kwotę zasądzono od pozwanej na rzecz strony powodowej w punkcie II wyroku.

W pozostałym zakresie koszty sądowe poniósł Skarb Państwa, który tymczasowo pokrył wydatki związane ze stawiennictwem świadków Z. S. 55,17 zł (k. 367) oraz świadka M. Ś. 55,17 zł (k. 370), tj. łącznie w kwocie 110,34 zł. Sąd nie obciążał tymi kosztami pozwanej, mając na uwadze niewielką kwotę wydatków i znaczne zobowiązania pozwanej wobec strony powodowej, w świetle których celowość obciążania pozwanej należnościami na rzecz Skarbu Państwa (i prowadzenie ewentualnej ich egzekucji) budziła wątpliwości. Sąd miał również na uwadze treść art. 97 u.k.s.c., zgodnie z którym obciążanie wydatkami w sprawach o roszczenia pracownika może nastąpić jedynie w sytuacjach wyjątkowych – niniejsza sprawa, choć nie dotyczyła bezpośrednio roszczeń pracownika, ale pracodawcy, również miała na celu rozstrzygnięcie wątpliwości co do prawidłowej wysokości wypłaconego wynagrodzenia. Stąd też na mocy art. 113 u.k.s.c. w zw. z art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od nakładania na pozwaną obowiązku zwrócenia Skarbowi Państwa kwoty 110,34 zł.

Zważywszy na powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.